

Sammandrag

Hakamäki-Stylman, V. 2019. Yrkeskunnandet i grundexamen i datateknik och datakommunikationsteknik. Helsingfors: Nationella centret för utbildningsutvärdering.

Utvärderingen gäller yrkeskunnandet i grundexamen i datateknik och datakommunikationsteknik. Utvärderingsmaterialet har samlats in från yrkesprov och det kompletterande material som beskriver hur de anordnas. Resultaten beskriver vitsord för yrkesprov samt verksamhet som gäller anordnande av yrkesprov. Utvärderingen gällde alla studerande som inlett grundexamen i datateknik och datakommunikationsteknik som grundläggande yrkesutbildning under hösten 2015 och alla enheter som ordnar utbildningen i fråga. Utvärderingsmaterial samlades in under hela utbildningen fram till slutet av vårterminen 2018. Kvantitativa uppgifter som beskriver vitsord och yrkesprov kompletterades med utbildningsanordnarnas självutvärderingar. Dessutom analyserades beskrivningarna av yrkesprovets innehåll. Vid analys av materialet och resultaten och tolkning av resultaten utnyttjades kompetensen hos lärare i branschen.

Utvärderingen av inlärningsresultat baserade sig på yrkesprov, och därmed gällde den yrkeskunnandet. De krav på yrkesskicklighet och bedömningskriterier som ställts på utbildningen i examensgrunderna utgör bedömningsgrunden. Därmed utgör examensgrunderna en central utgångspunkt för utvärderingen.

Utvärderingen av inlärningsresultaten inom yrkesutbildningen är utvecklande till sin karaktär, och vid genomförandet av utvärderingen betonas utbildningsanordnarnas aktiva deltagande och växelverkan vid utvärderingen. Materialet samlades direkt via yrkesprov som genomfördes av utbildningsanordnarna. Den utvecklande karaktären beskrivs även av självutvärdering som genomförs av utbildningsanordnarna samt feedbackrapporter som lämnats till utbildningsanordnarna och utifrån vilka anordnarna kan jämföra sina egna resultat med nationella resultat.

Utvärderingsmaterialet samlades in från alla utbildningsanordnare ($n = 38$). Materialet omfattade 1 266 studerande och 3 742 yrkesprov. Utvärderingen gällde även specialstuderande. Materialet omfattade yrkesprov för 174 specialstuderande. Materialet innehåll sammanlagt 3 563 beskrivningar av yrkesprov inklusive yrkesprov som utförts av specialstuderande. Självutvärderingsmaterial levererades av 30 anordnare.

Nästan hälften (44 %) av vitsorden för yrkesprov var berömliga, 43 procent goda och 13 procent nöjaktiga. Medeltalet för vitsorden för yrkesproven var 2,31. Kvinnorna fick bättre vitsord än männen. Det förekom skillnader i vitsorden även i fråga om yrkesprovplatser. Vitsorden för yrkesprov som utfördes på arbetsplatser var bättre än vitsorden för yrkesprov som utfördes på läroanstalter.

Specialstuderandena hade klart fler nöjaktiga och färre berömliga vitsord jämfört med de övriga studerandena. Det vanligaste vitsordet för specialstuderande var god, och deras andel av materialet uppgick till 45 procent.

Utbildningens arbetslivsorientering behöver fortfarande utvecklas. Endast en fjärdedel (27 %) av yrkesproven inom datateknik och datakommunikationsteknik utfördes på arbetsplatser och av alla yrkesprov bedömdes 80 procent av lärarna ensam. Det förekom även utmaningar i fråga om integrering av yrkesämnen och gemensamma examensdelar. Utvärderingen lyfte fram utvecklingsbehoven i bedömningskompetensen hos arbetsplatshandledarna. Dessutom upptäcktes utvecklingsbehov i fråga om planering, uppföljning, bedömning och utveckling av yrkesprov.